

Lukemisen tasa-arvoa

Miksi ja miten Suomen kirjastoseura edistää koko kansan e-kirjastoa?

Rauha Maarno 20.4.2018

E-kirja ei ole kaikkien käytettävissä

- Esimerkkinä voidaan verrata Helsinkiä ja Kajaania.
- Helsingiläisen käytössä on yli 4000 suomenkielistä e-kirjaa.
Kajaanilaisella taas on kirjastossaan reilut 500 e-kirjaa.
- Toteutuuko tasa-arvo
- Kasvaako kirjastoturismi?

Miten työ on alkanut?

- Kirjastoseuran rooli on kokoava ja fasilitoiva.
- Haluamme lisätä kirjastoalan sisäistä ymmärrystä digiasioista sekä tukea virkamiesten ja poliitikkojen tiedonhankintaa.
- Asian työstäminen aloitettu lokakuussa 2017 – keskustelussa mukana edustajia yleisistä kirjastoista, kunnista, tutkimussektorilta ja yliopistopuolelta.
- Johtopäätös: kirjastoalalla on vahva yhteinen näkemys valtakunnallisen e-kokoelman tarpeesta.

Huomioita nykytilasta

- Suomenkielisiä e-kirjakokoelmia on 39 kpl.
- Kokoelmien laajuus vaihtelee, 35-5000 nimekettä.
- Vain 19 samaa kirjaa e-kokoelmissa, hämmentävää, eikö?!
- Tyypillisesti asiakas lataa kirjan laitteelle, lukee ensisijaisesti kotona ja kaunoo, lainaa viihtymiseen.
- Lähteenä tohtoriopiskelija Marja Hjelt Tampereen yliopistosta

Digisisällöt

Kirjasto käyttää keskimäärin
3-4 % aineistobudjetistaan
digisisältöihin.

Miten asiakkaat käyttäytyvät?

Kantar TNS Oy:n tutkimus 2017:

- 30 % suomalaisista on lukenut e-kirjaa (40 % pk-seudulla).
- 70 % on lukenut lehtiä verkossa.
- Suosittuja digisisältöjä ovat striimaus- ja latauspalvelut, suosituin Yle Areena, jota käytti 70% vastaajista.

Huomioita tilastoista

Kirjallisuuden myynti kääntyi nousuun 2017.

Kuluttajamarkkinoilla ladattavat äänikirjat ja e-kirjat kasvattavat myyntiä.

Painettujen kirjojen myynti jatkaa laskuaan. Sen sijaan sähköisten julkaisujen myynti kasvoi 39,5 prosenttia.

Jo joka kuudes kirjaeuro tulee sähköisistä julkaisuista.

Sama trendi näkyy kirjastojen tilastoissa.

Digi ja printti elävät rinnakkain!

A person's hands are holding a tablet computer. The background is a blurred city scene at night with warm, bokeh-style light spots from buildings and streetlights. The text is overlaid in the center of the image.

Koko kansan e-kirjaston hyödyt?

Käyttäjällä on pääsy digitaaliseen kirjaan
asuinkunnasta riippumatta. Tasavertaiset
mahdollisuudet sivistykseen vahvistuvat.

Väestön digitaidot ja lukemisen mahdollisuudet kasvavat. Tämä heijastuu positiivisesti myös kaupalliseen kirjamarkkinaan.

Kirjaston kokoelman laajuus käyttäjälle
paranee. E-kirjapalvelun houkuttelevuus
kasvaa ja käyttö lisääntyy.

Tutkimusten mukaan miehet ja naiset käyttävät digisisältöjä yhtä paljon. E-kirjasto lisääisi sukupuolten välistä tasa-arvoa lukemisessa.

Kunnille yhteistyö toisi kustannussäästöjä ja laajemman valikoiman e-kirjoja kuntalaisten käyttöön.

A hand holding a smartphone, with a blurred background of city lights and bokeh. The text "Mitä voisimme tehdä?" is overlaid on the image.

Mitä voisimme tehdä?

Kokeilu: Yhteinen e-kirjakokoelma

- Ehdotamme pilottihankkeena kuntien yhteisen e-kirjaston kokeilemista.
- Julkaisemme 14.5. seminaarimme ”Lukemisen tasa-arvoa” yhteydessä aloitteen koko kansan e-kirjastosta.
- Yhteistyötä yleisten kirjastojen konsortion puitteissa?
- Valtio rahoittamaan kokeilua?
- Kirjastoilta kirjan digitalisoituminen edellyttää paitsi henkilökunnan taitojen kehittämistä myös **tarjonnan** kehittämistä.

Keskustelua, kysymyksiä, ideoita, haasteita?

Kiitos!

Ota yhteyttä:

rauha.maarno@fla.fi

Twitter: @RauhaMaarno

Seuraa meitä Facebookissa:

facebook.com/kirjastoseura/